

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Ordonanță de urgență privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale:

Scopul prezentei reglementări este de a veni în întâmpinarea acelor persoane care dau dovadă de spirit antreprenorial, dar care nu au posibilități financiare foarte mari, prin crearea unui cadru legal unitar, care să simplifice și pașii întreprinși de cei interesați pentru înregistrarea și înființarea unei mici afaceri.

Proiectul de ordonanță de urgență se înscrie în obligația asumată de către Guvernul României prin Parteneriatul de Aderare, anume aceea de a încuraja crearea de noi întreprinderi, de a dezvolta bazele antreprenoriale și de a îmbunătăți mediul de afaceri, tocmai prin simplificarea procesului de autorizare și înregistrare a celor care doresc să desfășoare o activitate economică în una dintre cele mai simple forme ale acesteia, prin stabilirea unor criterii care nu lasă loc interpretării arbitrare și prin mutarea procedurii de autorizare și înregistrare în întregime la registrul comerțului, ceea ce scurtează etapele pe care trebuie să le parcurgă un solicitant și vine în întâmpinarea acestuia cu personal calificat și cu o procedură care deja și-a dovedit eficiența în cazul societăților comerciale.

Dezvoltarea unui sector puternic al întreprinderilor mici și mijlocii este și una din prioritățile Strategiei de post-aderare a Guvernului României, deoarece „un sector IMM bine dezvoltat poate să sprijine stabilitatea și creșterea macro-economică”, după cum se menționează în Strategia guvernamentală pentru dezvoltarea IMM-urilor pentru perioada 2004-2008.

Desfășurarea de activități economice în mod independent a fost reglementată succesiv prin Decretul – lege nr. 54/1990 privind organizarea și desfășurarea unor activități economice pe baza liberei inițiative, Legea nr. 507/2002 privind organizarea și desfășurarea unor activități economice de către persoane fizice, respectiv Legea nr. 300/2004 privind autorizarea persoanelor fizice și a asociațiilor familiale care desfășoară activități economice în mod independent, cu modificările și completările ulterioare și Hotărârea Guvernului nr. 1766/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 300/2004.

În forma sa inițială Legea nr. 300/2004, cu modificările și completările ulterioare, oferea posibilitatea desfășurării de activități economice în toate domeniile, meseriile și ocupațiile, cu excepția celor reglementate prin legi speciale. Art. 18 din lege limita desfășurarea acestor activități la cele prevăzute în anexa nr. 3 la Ordinul ministrului muncii, solidarității sociale și familiei nr. 701/2003, pentru desemnarea instituției care să recunoască automat documentele care dovedesc calificarea dobândită în străinătate în afara sistemului de învățământ, de cetățeni români sau cetățeni ai Statelor Membre ale Uniunii Europene sau statelor aparținând EEA, în contradicție cu principiul libertății economice, consacrat de Constituția României.

Prin Legea nr. 378/2005 pentru modificarea art.18 din Legea nr. 300/2004, s-a extins sfera activităților ce pot fi desfășurate în mod independent, la toate activitățile economice prevăzute în Codul CAEN, mai puțin cele care sunt reglementate prin legi speciale. Această liberalizare a cadrului de reglementare nu a produs efecte practice, multe dintre primării aplicând în continuare autorizarea numai pentru activitățile prevăzute în Anexa 3, abrogată, sau solicitând, ca instrument de lucru, elaborarea unei liste exhaustive a tuturor activităților care au un regim juridic special. Practic, actualul sistem de autorizare a persoanelor care doresc să desfășoare activități economice în mod independent este neuniform aplicat, având în vedere că unele categorii profesionale (instructori auto, prestatori de servicii financiare diverse, personal specializat în construcții etc.) sunt excluse în unele județe, prin acte arbitrare ale unor autorități publice locale de la dreptul de a exercita activitățile în mod autorizat, ceea ce reprezintă o limitare nejustificată a principiului liberei inițiative.

Astfel, la nivelul Ministerului pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii, Comerț, Turism și Profesii Liberale (MIMMCTPL) sau al fostei Agenții Naționale pentru Întreprinderi Mici și Mijlocii și Cooperatie au fost primite numeroase sesizări și petiții cu privire la refuzul nejustificat al autorităților locale de a emite autorizații, precum și solicitări de clarificare privind aplicarea legii din partea unui număr de cca. 20 autorități publice locale (Caraș-Severin, Galați, Râmnicu-Vâlcea, Satu Mare, Constanța, primăriile sectoarelor 2 și 3 București etc.).

În acest context este de subliniat faptul că Legea nr. 300/2004, cu modificările și completările ulterioare, prevede obligativitatea parcurgerii unei proceduri de înregistrare în registrul comerțului, în procedura emiterii autorizației de către autoritățile publice locale, sens în care prezentul proiect diminuează în mod semnificativ barierele administrative.

Ținând cont de faptul că autorizațiile care intră în acest moment sub incidența dispozițiilor Legii nr. 300/2004, cu modificările și completările ulterioare, acoperă domenii de o deosebită importanță socială și economică, menținerea dificultăților actuale de aplicare a procedurii de autorizare putând genera grave disfuncționalități în desfășurarea normală a respectivelor activități.

2. Schimbări preconizate:

Conform proiectului de ordonanță de urgență, accesul unei persoane fizice la o activitate economică este în principiu liber, dar supus unor condiții legale. Formele de acces la activitatea economică sunt: (1) persoana fizică autorizată, întreprinderea individuală, întreprinderea familială, (2) formele asociative instituționale (societățile comerciale, societățile agricole, grupurile de interes economic, societățile cooperatiste), (3) profesiile comerciale reglementate și (4) profesiile liberale.

Dacă pentru activitatea care se vrea desfășurată sunt necesare anumite condiții de pregătire profesională, acestea trebuie dovedite în conformitate cu prevederile legii speciale. Fiind vorba despre o lege specială, aceasta este de strictă interpretare și aplicare.

Persoana fizică care vrea să desfășoare o activitate economică va beneficia de procedura de înregistrare și autorizare a funcționării desfășurată prin registrul comerțului, procedură simplificată, cu termene scurte, care și-a dovedit deja eficiența în cazul persoanelor juridice. Primind cererea, directorul oficiului registrului comerțului va verifica îndeplinirea condițiilor prevăzute la art. 9 și art. 10 din prezenta ordonanță de urgență, iar dacă acestea sunt întrunite, va dispune înregistrarea în registrul comerțului și autorizarea funcționării persoanei fizice autorizate, a întreprinderii individuale sau a întreprinderii familiale.

Autorizarea funcționării se face în baza declarațiilor pe propria răspundere prevăzute de art. 15 din Legea nr. 359/2004 privind simplificarea formalitatilor la înregistrarea în registrul comerțului a persoanelor fizice, asociațiilor familiale și persoanelor juridice, înregistrarea

fiscala a acestora, precum si la autorizarea functionarii persoanelor juridice, cu modificările și completările ulterioare, care presupune asumarea de către solicitant a responsabilității privitoare la legalitatea desfășurării activității declarate. Astfel, proiectul de ordonanță de urgență prevede folosirea aceleași proceduri simplificate pentru autorizarea funcționării, care se aplică și persoanelor juridice.

Taxele pentru înregistrarea în registrul comerțului și autorizarea funcționării sunt cele prevăzute de Hotărârea Guvernului nr. 913/2004 pentru aprobarea taxelor și tarifelor pentru operațiunile efectuate de Oficiul Național al Registrului Comerțului și oficiile registrului comerțului de pe lângă tribunale, cu modificările și completările ulterioare, nemaifiind astfel diferențe între taxele percepute persoanelor fizice care desfășoară o activitate economică în diferite județe.

Altă prevedere care vine în sprijinul celor care vor să înceapă o mică afacere este posibilitatea acordată primăriilor de a constitui și organiza birouri de asistență și reprezentare, prin reorganizarea activității desfășurate în prezent, în temeiul Legii nr. 300/2004, cu modificările și completările ulterioare.

Dacă sunt mandatate, birourile se pot ocupa de înregistrarea în registrul comerțului și autorizarea funcționării unei persoane care dorește să desfășoare activități economice, pentru mandatare fiind suficientă o cerere de reprezentare.

Pentru serviciile furnizate potrivit prezentului articol primăriile vor putea percepe taxe fixe pe care le pot stabili în temeiul principiului autonomiei locale.

Eficiența acestor birouri va fi crescută prin introducerea prevederii că, în scopul liberului acces al cetățenilor la servicii publice administrative de calitate, acestea pot primi cereri de reprezentare indiferent de sediul profesional al solicitantului și registrul comerțului căruia i se adresează acesta.

În concluzie, proiectul de act normativ a fost elaborat pentru a fi adoptat în regim de urgență pe baza următoarelor considerente :

a) Absența unor măsuri active de creare a noi locuri de muncă, de stimulare a mediului de afaceri, inclusiv prin reducerea procedurilor administrative, conduce la prejudicierea dezvoltării durabile și sustenabile a României și la încetinirea ritmului de creștere economică.

România se confruntă în ultimii ani cu un grav deficit pe piața forței de muncă, atât în domeniile care necesită calificare și pregătire profesională (industria bancară, servicii financiare, servicii turistice, specializări tehnice) cât și în domeniile unde nu este necesară pregătirea specială (construcții, agricultură, servicii diverse), în principal ca urmare a persistenței migrației forței de muncă. Referitor la indicatorii de migrație, un studiu al Fundației Soros relevă faptul că, după revoluție, peste o treime din familiile de români au avut sau au încă cel puțin unul dintre membrii plecați la muncă în străinătate, reprezentând cca. 12% din totalul românilor cu vârste între 18 și 59 de ani¹. În prezent se estimează că peste 2 milioane de români au rezidența în străinătate, ceea ce reprezintă cca. 25% din totalul forței de muncă active. În aceste condiții, identificarea unor soluții practice, care nu vizează alocații bugetare suplimentare și care conduc atât la creștere economică cât și la încurajarea repatrierii cetățenilor români care lucrează în străinătate reprezintă o măsură ce vizează interesul public, a cărei promovare se impune cu necesitate.

¹ Studiul Politici și Institutii în migrația internațională: migrația pentru munca din România 1990-2006.

b) Adoptarea prezentului proiect de ordonanță de urgență va conduce la reducerea birocrăției, combaterea corupției și la scurtarea termenelor de eliberare a autorizațiilor, în contextul în care actuala Lege nr. 300/2004, cu modificările și completările ulterioare, prevede obligativitatea parcurgerii unei proceduri de înregistrare în registrul comerțului, în procedura emiterii autorizației de către autoritățile publice locale. Simplificarea procedurilor de autorizare sunt de natura să conducă la creșterea veniturilor care vor fi încasate la bugetul general consolidat ca urmare a creșterii numărului de locuri de muncă și a numărului de contribuabili care se înregistrează din punct de vedere fiscal.

Astfel, adoptarea prezentului act normativ constituie o situație extraordinară și de urgență, iar neadoptarea sa ar prejudicia interesele comerciale legitime ale persoanelor fizice care doresc să desfășoare activități economice în mod independent, constituind o îngrădire a dreptului la liberă inițiativă și a principiul libertății economice, consacrate de Constituția României.

Secțiunea a 3-a **Impactul socio-economic al proiectului de act normativ**

1. Impactul macroeconomic	Adoptarea prezentului proiect de ordonanță de urgență va avea ca efect dezvoltarea mediului concurențial, prin simplificarea formalităților de intrare pe piață și reducerea criteriilor care trebuie îndeplinite pentru a desfășura o activitate economică în una dintre formele pe care le prevede proiectul de ordonanță de urgență. De asemenea apreciem că adoptarea prezentului proiect de ordonanță de urgență ar fi de natură a conduce la creșterea gradului de ocupare, întrucât acesta stabilește că persoana fizică care desfășoară activități economice în mod independent are dreptul de a fi asigurat în sistemul public, în condițiile legii și că titularului de întreprindere individuală poate să angajeze terțe persoane cu contract individual de munca. Spiritul antreprenorial este încurajat și prin faptul că o persoană fizică poate să fie în același timp și salariată și să desfășoare o activitate economică în una dintre formele reglementate în proiectul de ordonanță de urgență.
2. Impactul asupra mediului de afaceri	Adoptarea prezentului act normativ va încuraja libera inițiativă prin reducerea criteriilor care trebuie îndeplinite pentru a desfășura o activitate economică, ceea ce va duce, în mod implicit, pentru considerentele prezentate la punctul anterior, la diminuarea ratei șomajului. Noul cadru legal creat de prezentul proiect de act normativ va oferi posibilitatea eficientizării măsurilor întreprinse în domeniul identificării, stimulării și dezvoltării capacităților antreprenoriale.
3. Impactul social	Adoptarea proiectului de act normativ va duce la o creștere a gradului de ocupare a forței de muncă, pentru motivele arătate la punctul 1.

4. Impactul asupra mediului	Nu este cazul					
5. Alte informații	Nu este cazul					
Secțiunea a 4-a Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care a) buget de stat, din acesta: (i) impozit pe profit (ii) impozit pe venit b) bugete locale: (i) impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: (i) contribuții de asigurări	Nu este cazul.					
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) Buget de stat, din care (i)cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii b) Bugete locale (i)cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii c) Bugetul asigurărilor sociale de stat (i)cheltuieli de personal (ii) bunuri și servicii	Nu este cazul.					
3. Impactul financiar, plus/minus, din care: a) Bugetul de stat b) Bugetele locale	Nu este cazul.					
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Nu este cazul.					
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Nu este cazul.					

6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Nu este cazul.					
7. Alte informații	Nu este cazul.					
Secțiunea a 5-a Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
1. Proiecte de acte normative suplimentare	Prezentul proiect de ordonanță de urgență va reprezenta noul cadru legal general pentru desfășurarea activităților economice în mod independent de către persoanele fizice, sub cele trei forme, respectiv persoană fizică autorizată, titular de întreprindere individuală și membru al unei întreprinderi familiale. Prin intrarea sa în vigoare proiectul de ordonanță de urgență abrogă Legea nr. 300/2004, cu modificările și completările ulterioare și Hotărârea Guvernului nr. 1766/2004 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a Legii nr. 300/2004.					
2. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în materie	La elaborarea proiectului de act normativ au fost avute în vedere prevederile Directivei 2005/36/CE privind recunoasterea calificărilor profesionale și ale Directivei 2006/123/CE privind serviciile pe piața internă.					
3. Decizii ale Curții Europene de Justiție și alte documente	Nu este cazul.					
4. Evaluarea conformității: Denumirea actului sau documentului comunitar, numărul, data adoptării și data publicării	Nu este cazul.					
	Gradul de conformitate (se conformează/ nu se conformează)			Comentarii		
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul.					
6. Alte informații	Nu este cazul.					
Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ						

1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate	Nu este cazul.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ	Nu este cazul.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activității ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative	S-au efectuat consultări cu autoritățile publice locale implicate, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente	Nu este cazul.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul de ordonanță de urgență, prin avizul nr.398/28.03.2008.
6. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Au fost respectate prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
3. Alte informații	Nu este cazul.
Secțiunea a 8-a Măsurile de implementare	
1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Implementarea prevederilor prezentului act normativ nu necesită înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente, acesta realizându-se de către instituții deja existente, în speță oficiile registrului comerțului. Ordonanța de urgență privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate și întreprinderile individuale sau familiale intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.
2. Alte informații	Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de lege anexat, în vederea aprobării Ordonanței de urgență a Guvernului privind desfășurarea activităților economice de către persoanele fizice autorizate, întreprinderile individuale și întreprinderile familiale, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.


PRIM-MINISTRU
CĂLIN POPESCU-TĂRICEANU